

Сарајево, 08.11.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 01.11.2021. - 05.11.2021.**

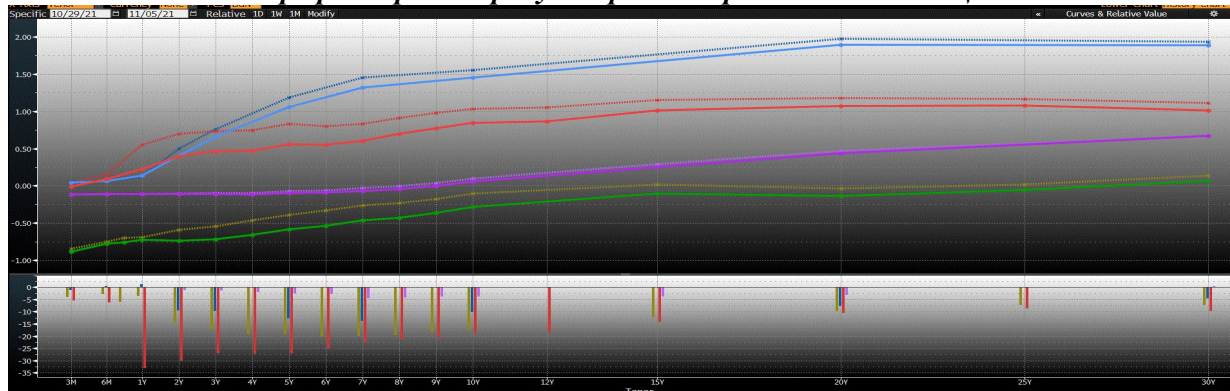
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евروزона				САД				Велика Британија				Јапан			
	29.10.21	-	5.11.21		29.10.21	-	5.11.21		29.10.21	-	5.11.21		29.10.21	-	5.11.21	
2 године	-0,59	-	-0,73	↓	0,50	-	0,40	↓	0,71	-	0,41	↓	-0,10	-	-0,11	↓
5 година	-0,39	-	-0,58	↓	1,18	-	1,06	↓	0,84	-	0,57	↓	-0,07	-	-0,09	↓
10 година	-0,11	-	-0,28	↓	1,55	-	1,45	↓	1,03	-	0,85	↓	0,10	-	0,06	↓

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	29.10.21	-	5.11.21
3 мјесеца	-0,808	-	-0,840 ↓
6 мјесеца	-0,750	-	-0,778 ↓
1 година	-0,647	-	-0,705 ↓

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 05.11.2021. године (пуне линије) и 29.10.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Током протекле седмице дошло је до израженог пада приноса свих обвезница еврозоне, па је забиљежена корекција приноса наниже након приличног раста који је био присутан у претходној седмици. Приноси њемачких обвезница су смањени између 15 и 17 базних поена, док је највећи пад од 27 до 32 базна поена забиљежен код приноса италијанских обвезница. У посматраном периоду тржишта су била у ишчекивању одржавања сједница Феда и ВоЕ. Саопштење Феда након одржаног састанка је било прилично благо везано за питање могућности повећања каматних стопа, док је дан након тога, у четвртак, ВоЕ донијела одлуку да задржи непромијењену референтну каматну стопу, упркос очекивањима да ће се то десити на новембарској сједници под утицајем ранијих охрабрујућих изјава званичника ове институције.

Поред тога, предсједница ЕЦБ Lagarde је још једном одбацила очекивања тржишта везано за питање повећања каматних стопа ове институције у 2022. години. Она је изјавила да је у смјерницама о будућим кретањима каматних стопа ЕЦБ јасно нагласила три услова која морају бити задовољена прије повећања каматних стопа, те додала да су, упркос тренутном расту инфлације, изгледи за инфлацију у средњем року још увијек пригушени. Lagarde сматра да је мало

вјероватно да ова три услова буду задовољена слjedeће године. Након Lagarde у изјавама још неколико креатора монетарне политике је потврђен став да ће се инфлација у еврозони слjedeће године смањити, иако спорије него што је раније очекивано, сугеришући да се неће испунити очекивања тржишта о повећању каматних стопа ове институције. Након тога, у поређењу са почетком седмице, учесници на тржишту новца су, ипак, смањили очекивања првог повећања каматних стопа ЕЦБ. Половином прошле седмице смањена су очекивања раста каматних стопа за децембар наредне године на 10 базних поена, док је само два дана раније очекивано повећање од 20 базних поена. Током прошле седмице централне банке Пољске и Чешке су неочекивано повећале референтне каматне стопе за 75 и 125 базних поена, респективно.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ОКТ	58,5	58,3	58,6
2.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	ОКТ	54,7	54,6	56,4
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ОКТ	54,3	54,2	56,2
4.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	СЕП	15,4%	16,0%	13,4%
5.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	СЕП	1,5%	2,5%	1,5%
6.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	СЕП	1,8%	-0,9%	0,9%
7.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	СЕП	-	5,3%	2,2%
8.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	СЕП	11,3%	9,7%	10,4%
9.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	СЕП	2,5%	0,8%	3,9%
10.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	СЕП	1,5%	1,2%	1,8%
11.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	СЕП	3,5%	0,1%	4,1%
12.	Стопа незапослености – ЕЗ	СЕП	7,4%	7,4%	7,5%
13.	Стопа незапослености – Италија	СЕП	9,3%	9,2%	9,3%
14.	Стопа незапослености – Белгија	СЕП	-	6,3%	6,4%
15.	Стопа незапослености – Ирска	ОКТ	-	5,2%	5,2%
16.	Промијена броја незапослених – Шпанија	ОКТ	20.000	-700	-76.100
17.	Стопа инфлације – Холандија	ОКТ	3,0%	3,7%	3,0%

САД

FOMC је на одржаном састанку 2. и 3. новембра задржао непромијењен циљани распон референтне каматне стопе на нивоу од 0,00% до 0,25%, уз најаву да очекују да ће исти остати непромијењен све док се не постигне максимална запосленост. Фед ће од средине новембра почети смањивати мјесечни програм куповина обвезница од 120 милијарди USD и то смањењем куповина државних обвезница за 10 милијарди USD и MBS-ова за 5 милијарди USD сваког мјесеца. Фед очекује да ће овај мјесечни темпо смањења „вјероватно бити примјерен сваког мјесеца“ све док се економија у великој мјери развија у складу са очекивањима Феда. Ако Фед одржи овај темпо смањења у наредним мјесецима, наведени програм куповина би се могао окончати у јуну. Предсједник Феда Powell није наговјестио да је упорно висока инфлација посљедњих мјесеци имплицирала ревизију стрпљивог приступа повећању референтне каматне стопе. Powell је изјавио да разумију потешкоће које висока инфлација представља за појединце и породице, али да њихове алатке не могу ублажити ограничења у снабдијевању. Додао је да, попут већине прогностера, Фед и даље вјерује да ће се динамична економија прилагодити неравнотежама понуде и потражње и да ће се на тај начин инфлација смањити на нивое много ближе дугорочном циљу од 2%.

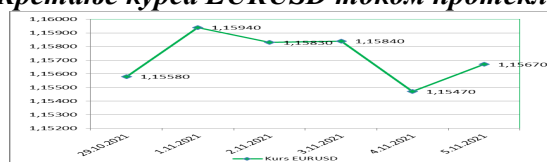
Након одржаног самита COP26 у Глазгову, предсједник Бајден је на конференцији за новинаре одбио да разговара о томе ко ће предједавати Федом, али је додао да ће ускоро бити донијета одлука да ли ће Powell добити други мандат. Представнички дом САД је у петак вече усвојио двопартијски инфраструктурни пакет у вриједности од 1,2 билиона USD. Међутим, гласање о пакету социјалне потрошње је одложено јер демократе нису успјеле постићи договор у Представничком дому. Предсједница Представничког дома Pelosi је изјавила да ће се гласање обавити прије Дана захвалности (25. новембра).

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ОКТ	59,2	58,4	60,7
2.	PMI индекс услужног сектора F	ОКТ	58,2	58,7	54,9
3.	Композитни PMI индекс F	ОКТ	-	57,6	55,0
4.	Грађевински трошкови (M/M)	СЕП	0,3%	-0,5%	0,1%
5.	ISM индекс фабричке активности	ОКТ	60,5	60,8	61,1
6.	MBA апликације за хипотекарне кредите	29. окт	-	-3,3%	0,3%
7.	ADP извјештај о броју запослених	ОКТ	400.000	571.000	523.000
8.	Фабричке поруџбине	СЕП	0,1%	0,2%	1,0%
9.	Поруџбина трајних добара F	СЕП	-0,4%	-0,3%	1,3%
10.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	30. окт	275.000	269.000	283.000
11.	Континуиран захтјеви незапослених	23. окт	2.150.000	2.105.000	2.239.000
12.	Трговински биланс (у милијардама USD)	СЕП	-80,2	-80,9	-72,8
13.	Индекс расположења потрошача	31. окт	-	49,2	47,9
14.	Промјене бр. запослених у нефарм. сектору	ОКТ	450.000	531.000	312.000
15.	Стопа незапослености	ОКТ	4,7%	4,6%	4,8%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1558 на ниво од 1,1567.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржана је сједница MPC ВоЕ на којој је донесена одлука да референтна каматна стопа остане непромијењена на нивоу од 0,10%, упркос очекиваном повећању, као и да обим мјесечних куповина обвезница остане непромијењен на нивоу од 895 милијарди GBP. Такође, званичници су одбацили очекивања тржишта да би у сљедећој години могло доћи до низа повећања каматних стопа до нивоа референтне каматне стопе од 1%, јер би таква путања могла да доведе инфлацију испод циљаног нивоа на крају посматраног периода њихових прогноза. Чланови MPC су гласали да каматне стопе остану непромијење у омјеру 7:2, док је по питању обима квантитативних олакшица омјер износио 6:3. Одлука ВоЕ утицала је на оштар пад приноса државних обвезница између 14 и 20 базних поена у односу на претходни дан, као и на депрецијацију GBP. ВоЕ је овом приликом објавила и нове прогнозе према којима су очекивања везано за инфлацију у односу на прогнозе из августа повећане. Сада се очекује да би у наредне 2 године инфлација могла да износи 2,23%, а да би пад на 1,95% (испод циљаног нивоа од 2%) могао да се деси за 3 године, иако се очекује да би врхунац инфлације од 5% могао бити забиљежен у априлу 2022. године. Прогнозе раста БДП-а за 2022. годину су смањене на 5% у поређењу са претходним прогнозама од 6,0%, док се оштро смањење раста БДП-а на 1,5% очекује у 2023. години, те на 1% у 2024. години. За незапосленост се очекује да остане ниска у скорије вријеме, али да би током четвртог квартала могла да забиљежи раст, када се окончава шема запошљавања, иако се очекује да ће тај раст бити веома ограничен јер се већина радника враћа на посао.

Према вијестима ВВС, Влада Велике Британије „поставља темеље“ за повлачење члана 16. и суспендовање Протокола о Сјеверној Ирској, како наводи министар иностраних послова Ирске Coveuey. Coveuey је упозорио да би такви потези били у „лошој намјери“. Протокол је посебан споразум о Брежиту који је договорен са циљем спречавања „тешких“ граница са Ирском. Оно што је важно јесте да он задржава Ирску унутар јединственог ЕУ тржишта и омогућава слободну

трговину са ЕУ. Ипак, такође ствара и трговинску границу између Велике Британије и Сјеверне Ирске. Према часопису The Telegraph, одлука о томе да ли ће Велика Британија повући члан 16. биће донесена до краја новембра.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор F	ОКТ	57,7	57,8
2.	PMI услужни сектор F	ОКТ	58,0	59,1
3.	PMI композитни индекс F	ОКТ	56,8	57,8
4.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ОКТ	9,2%	9,9%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,84459 на ниво од 0,85699, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3682 на ниво од 1,3498.

ЈАПАН

Фабричке активности у Јапану су у октобру повећане најбржим темпом у последњих шест мјесеци, што је охрабрујући знак за трећу највећу свјетску економију, која се суочава са изазовима проузрокованим учесталом глобалном несташицом сировина и чипова. Произвођачи упозоравају да несташице сировина и прекиди у испорукама и даље утичу на њихово пословање, што је резултирало најоштријим растом цијена инпута у последњих више од 13 година.

У понедељак је одржан састанак гувернера БоЈ и министара финансија и економије, на коме је поново потврђен став БоЈ да је циљани ниво инфлације 2%. Влада и БоЈ су се договорили да одржавају блиске контакте и сарадњу у складу са преузетим обавезама из заједничког саопштења из 2013. године, када су први пут предложили циљани ниво инфлације. Прије састанка су постојале тржишне шпекулације да би Влада и БоЈ могле да преиспитају заједничко саопштење и циљани ниво инфлације од 2%, с обзиром на то да су упорно ниске цијене учиниле дати циљ недостижним. Министар економије Yamaḡiwa је након састанка изјавио да је најважније било поново потврдити заједничко саопштење. Yamaḡiwa је додао да БоЈ има за циљ да постигне циљани ниво инфлације од 2%, док министарства настављају са стратегијом економског раста. Потрошња домаћинства је у октобру смањена након што су потрошачи остали опрезни због пандемије, подржавајући општи консензус да је трећа највећа свјетска економија успорила у трећем кварталу, али указујући на могуће побољшање крајем године. То је био сигнал за креаторе монетарне политике да ојачају домаћу потрошњу како глобална криза понуде погађа економију која се ослања на извоз. Влада би требало да 15. новембра објави прелиминарну процјену БДП-а за период јул-септембар.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ОКТ	53,0	53,2
2.	PMI индекс услужног сектора F	ОКТ	50,7	50,7
3.	Композитни PMI индекс F	ОКТ	50,7	50,7
4.	Продаја возила (Г/Г)	ОКТ	-	-30,2%
5.	Монетарна база (Г/Г)	ОКТ	-	9,9%
6.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	СЕП	-3,5%	-1,9%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 131,77 на ниво од 131,19. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 113,95 на ниво од 113,41.

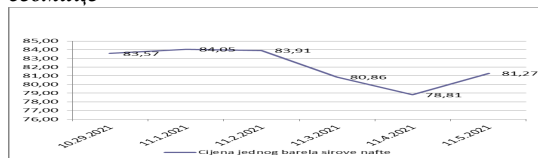
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,57 USD (72,32 EUR).

Почетком седмице су се појавиле информације да ОПЕС+ постепено улази у неслагање са САД с обзиром на то да је већина чланова картела одбила позиве предсједника САД Бајена да ова група повећа обим понуде нафте како би помогла у редукцији цијене нафте. RBC сматра да је администрација предсједника Бајдена спремна да ослободи стратешке резерве нафте уколико ОПЕС+ не донесе одлуку о повећању понуде у односу на садашњи план повећања. Сматра се да би ослобађање ових залиха могло да се проведе заједно са другим земљама. Саудијска Арабија је свјесна овог плана САД, али се и даље чини да ОПЕС+ намјерава да остане на садашњем курсу повећања обима понуде од 400.000 барела дневно. До четвртка је цијена нафте смањена управо под утицајем појачаних притисака од стране САД на ОПЕС+ да на редовном састанку донесе одлуку о повећању понуде нафте. Поред тога, цијена је смањена и због вијести да су залихе овог енергента у САД у прошлој седмици повећане већ другу седмицу и то за 3,29 милиона барела, на највећи ниво од августа. Састанак ОПЕС+ је одржан у четвртак, те је картел ОПЕС+ одбио позиве за повећање понуде нафте преко тренутно планираних лимита повећања од 400.000 барела по дану, упркос позивима на повећање понуде. Из картела је саопштено да неће доћи до повећања понуде јер сматрају да ће током четвртог квартала ове године и у првом кварталу наредне године тражња бити слабија.

Цијена нафте је забиљежила седмични пад од 2,75%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 81,27 USD (70,26 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.783,38 USD (1.542,98 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је била под утицајем ишчекивања резултата састанка FOMC-а, али и других кључних централних банака које су одржале састанке у прошлој седмици. Састанак Феда је одржан 2. и 3. новембра. Инвеститори су очекивали да ће бити донијета одлука о ублажавању масивног програма монетарних олакшица, те су се тржишта фокусирали на моменат када ће ова ублажавања постати оперативна. Такође, очекивани су сигнали почетка повећања референтне каматне стопе под утицајем инфлаторних притисака. Инвеститори су били усмјерени и на коментаре предсједника Powella о питању тренда раста каматних стопа у условима раста инфлације која је подстакнута растом цијена добара и проблемима у ланцу снабдијевања узрокованог пандемијом. Управо због ових очекивања, цијена злата је у сриједу смањена на најнижи ниво од средине октобра у ишчекивању резултата са састанка FOMC-а. FOMC је донио одлуку да се референтна каматна стопа задржи на тренутном нивоу, док се програм квантитативних олакшица почиње постепено смањивати од средине новембра. Наредног дана, у четвртак, одржана је сједница MPC ВоЕ након које су инвеститори закључили да ова централна банка не жури са повећањем референтне каматне стопе, што се одразило на раст цијене злата. У петак је настављен раст цијене злата јер су инвеститори појачали повјерење према Феду и тврдњама да је потребно више података о природи инфлације прије него се донесе одлука о повећању референтне каматне стопе.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.818,36 USD (1.572,02 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 1,96%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

